

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Wkład Komisji w okres refleksji i plany na przyszłość: Plan D dla demokracji, dialogu i debaty”

COM(2005) 494 końcowy

(2006/C 65/17)

Dnia 13 października 2005 r. Komisja, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie: *Wkład Komisji w okres refleksji i plany na przyszłość: Plan D dla demokracji, dialogu i debaty*

Zgodnie z art. 19, ust. 1 regulaminu wewnętrznego Komitetu, na 421. sesji plenarnej w dn. 26 — 27 października 2005 r., postanowił ustanowić podkomitet w celu prowadzenia prac w tej sprawie.

Podkomitet zajmujący się dokumentem: „Wkład Komisji w okres refleksji i plany na przyszłość: Plan D dla demokracji, dialogu i debaty”, odpowiedzialny za przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjął swoją opinię 1 grudnia 2005 r. Sprawozdawcą była **Jillian VAN TURNHOUT**.

Na 422. sesji plenarnej w dn. 14 — 15 grudnia 2005 r. (posiedzenie z dnia 14 grudnia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 83 do 7, przy 13 głosach wstrzymujących się, przyjął następującą opinię:

1. Streszczenie

Komitet celowo zdecydował się na krótką i w pełni praktyczną odpowiedź na komunikat Komisji Europejskiej. Przedstawia ona kilka konkretnych działań w obszarach, w których Komitet, sam bądź we współpracy z innymi instytucjami, mógłby wnieść znaczący wkład do szerokiej dyskusji w okresie refleksji i później. Oto jej dwa podstawowe przesłania: antycypowanie przepisów Traktatu konstytucyjnego odnoszących się do życia demokratycznego Unii, poprzez urzeczywistnianie już teraz demokracji uczestniczącej za pomocą dwóch filarów, a mianowicie dialogu obywatelskiego i wzmocnionego europejskiego dialogu społecznego; oraz zapewnienie, by w tej szerokiej debacie był słyszalny głos zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego i jego przedstawicieli.

2. Wstęp

Mając na uwadze

- bardzo krótki termin, w którym niniejsza opinia została przygotowana,
- bardzo wnikliwe podejście przedstawione przez Komitet w swojej opinii z dn. 26 października 2005 r. do Parlamentu Europejskiego w sprawie okresu refleksji ⁽¹⁾,
- rychłe przyjęcie przez Komisję Europejską Białej księgi w sprawie strategii na rzecz komunikacji,
- zamiar Rady Europejskiej wyrażony w jej konkluzjach ⁽²⁾ ze szczytu 16-17 czerwca 2005 r., dotyczący sporządzenia bilansu sytuacji w pierwszej połowie 2006 r., a zatem pilną konieczność pobudzenia jak najszerszej debaty w Unii i Państwach Członkowskich, obejmującej zorganizowane społeczeństwo obywatelskie,

⁽¹⁾ „Okres refleksji: struktura, zagadnienia i ramy oceny debaty nad Unią Europejską”.

⁽²⁾ Ref. dok. 10255/1/05 rev. 1.

celem przyczynienia się do ustanowienia tej możliwie najszerszej debaty mającej w założeniu wspierać demokrację uczestniczącą na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i Unii Europejskiej, Komitet postanowił ograniczyć się w niniejszej opinii do sformułowania kilku praktycznych zaleceń, poprzez które Komitet mógłby nadać impuls wspomnianej debacie i umocnić swoją rolę łącznika między Europą a zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim.

Komitet odnosi się z zadowoleniem do inicjatywy Komisji Europejskiej przedstawionej w formie komunikatu dotyczącego „Planu D”. Niemniej Komitet uważa, że chociaż plan ten jest z konieczności ambitny co do swoich celów, można by poddać w wątpliwość faktyczne oddziaływanie przedstawionych propozycji, szczególnie mając na względzie brak konkretnych wskazań mówiących, jak można byłoby wdrożyć proponowane działania. Komitet liczy zatem na to, że w odpowiednim czasie zostaną zbadane konkretne propozycje, których oczekuje od Komisji. Ze swojej strony Komitet deklaruje zamiar przyczynienia się do zwiększenia skuteczności propozycji Komisji, szczególnie w tych obszarach, które dotyczą udziału zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego.

3. Zalecenia

3.1 W oparciu o sukces planu pilotażowego, Komitet podejmuje się wprowadzenia do powszechnego użycia przez jego członków „elektronicznego systemu kart odwiedzin”, za pomocą którego dostosowane tematycznie do zainteresowań odbiorców biuletyny przesyłane są na osobiste listy adresowe, co wzmacnia rolę członków Komitetu jako pośredników.

3.2 W oparciu o sukces dwóch edycji forum zainteresowanych stron w Brukseli w kwietniu i listopadzie 2005 r., poświęconym odpowiednio zrównoważonemu rozwojowi oraz „eliminowaniu barier”, a zwłaszcza o efektywne wykorzystanie odpowiednio dostosowanej wersji metody „open space”, Komitet zobowiązuje się pomagać jego członkom oraz krajowym radom społeczno-gospodarczym w organizowaniu podobnych forów zainteresowanych stron na szczeblu Państw Członkowskich. Komitet mógłby zaoferować wsparcie poprzez:

- włączenie swoich różnych sieci członków i ich organizacji, a przez to wykorzystanie potencjalnych efektów mnożnikowych;
- dostarczenie wiedzy na temat prowadzenia dyskusji przy zastosowaniu metody „open space”;
- opracowanie podręcznika, na bazie dotychczasowego doświadczenia Komitetu, na temat najlepszego sposobu organizowania takich forów;
- dążenie do zaangażowania instytucji, szczególnie Komisji Europejskiej, w charakterze zarówno współorganizatora jak i uczestnika.

Takie fora nie mogą same w sobie rozwiązać problemów komunikacyjnych Unii Europejskiej, ale mogą, przy jednoczesnym usprawnieniu mechanizmów konsultacyjnych, przyczynić się do zwiększenia uczestnictwa społeczeństwa obywatelskiego w debacie nad Europą.

3.3 Opierając się o zalecenia zawarte w swojej opinii do Parlamentu Europejskiego w sprawie okresu refleksji, Komitet będzie nadal zachęcał instytucje do antycypowania przepisów Traktatu konstytucyjnego dotyczących demokracji uczestniczącej. EKES w szczególności:

- wzywa Komisję Europejską do wyjścia z jedną lub więcej propozycjami prezentującymi nowe sposoby i procesy zachęcające zorganizowane społeczeństwo obywatelskie do udziału w procesie kształtowania polityki i prawodawstwa Unii Europejskiej w duchu art. I-47 Traktatu konstytucyjnego;
- wzywa Komisję do podjęcia konkretnych kroków celem zwiększenia bezpośredniego udziału obywateli w procesie

politycznym na szczeblu UE poprzez rozważenie wyjścia z propozycją nadania mocy prawnej inicjatywom obywateli europejskich, jak przewiduje art. I-47(4) Traktatu konstytucyjnego;

- wzywa Komisję Europejską do rozważenia możliwości przedstawienia propozycji na rzecz prawdziwej polityki komunikacji;
- liczy na pełne wdrożenie i poszanowanie nowego protokołu o współpracy między Komisją Europejską a Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym⁽³⁾, który przewiduje „bardziej dynamiczną kulturę dialogu i konsultacji ze zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim i jego instytucją przedstawicielską w pracach przygotowawczych i wdrażaniu polityki i decyzji Unii”.

3.4 W odpowiedzi na „Plan D” Komisji Europejskiej, Komitet wzywa Komisję Europejską, a w szczególności jej przedstawicielstwa w Państwach Członkowskich, do pełnego zaangażowania członków Komitetu we wszystkie inicjatywy mające na celu pobudzenie debaty w Państwach Członkowskich, tym samym zapewniając, że stanowisko zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego będzie systematycznie i właściwie prezentowane.

3.5 W tym kontekście zwraca uwagę na różne konkretne działania zaproponowane przez Komisję Europejską celem pobudzenia szerszej publicznej debaty i promowania udziału obywateli w procesie demokratycznym i wzywa ją do zaangażowania w pełni Komitetu i jego członków, przede wszystkim wtedy, gdy zorganizowane społeczeństwo obywatelskie powinno wyrazić swoje stanowisko.

3.6 Również w tym kontekście, Komitet zwraca uwagę na punkt 5 omawianego komunikatu dotyczący finansowania, a w szczególności na pogląd Komisji, że „pozostałe zasoby należy wykorzystać w celu wsparcia inicjatyw ze strony Państw Członkowskich i społeczeństwa obywatelskiego”. Jak powiedziano wyżej, Komitet jest gotowy dokonać decentralizacji zastosowanego z powodzeniem formatu forum zainteresowanych stron, zatem byłby gotowy uczestniczyć w podobnych wspólnych działaniach z Komisją Europejską, w tym poprzez wspólne finansowanie, w Państwach Członkowskich.

Bruksela, 14 grudnia 2005 r.

Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Anne-Marie SIGMUND

⁽³⁾ Podpisany w Brukseli 7 listopada 2005 r.. Tekst dostępny na stronie internetowej Komitetu.